

POSTANOWIENIE

Dnia 23 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejski

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 23 marca 2023 r.,
sprawy **P. M.**,
skazanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i art.
297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z dnia 19 lipca 2022 r., sygn. akt II AKa 36/22,
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Kaliszu
z dnia 8 grudnia 2021 r., sygn. akt III K 6/21,

p o s t a n o w i ł :

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego P.M. kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Kaliszu wyrokiem z dnia 8 grudnia 2021 r., sygn. akt III K 6/21 uznał P. M. za winnego tego, że w dniu 6 listopada 2020 r. w K., woj. [...], działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej usiłował doprowadzić Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w kwocie 722.960 zł w ten sposób, że wystąpił z wnioskiem o przyznanie pomocy posiadaczowi chryzantem w pełnej fazie dojrzałości przeznaczonych do sprzedaży wprowadzając w błąd Kierownika Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w K. przedkładając

nierzetelny wniosek o przyznanie wymienionej dotacji deklarując w nim posiadanie 36.148 sztuk chryzantemy doniczkowej, gdy w rzeczywistości chryzantemy uzasadniającej wystąpienie z przedmiotowym wnioskiem nie posiadał, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na weryfikację złożonego przez niego wniosku przez podmiot uprawniony do przyznania dotacji, tj. popełnienia przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za które na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności, a na podstawie art. 33 § 2 k.k. orzekł grzywnę w wymiarze 200 stawek dziennych, ustalając wysokość stawki dziennej na kwotę 50 zł (pkt 1). Ponadto wykonanie kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił tytułem próby na okres 3 lat, zobowiązując przy tym P. M. do informowania kuratora o przebiegu okresu próby raz na kwartał (pkt 2). Powyższy wyrok zawierał także rozstrzygnięcie o kosztach sądowych, które zasądzono od skazanego na rzecz Skarbu Państwa (pkt 3).

Z powyższym orzeczeniem nie zgodził się oskarżyciel publiczny, który wywiódł apelację na niekorzyść P. M., zarzucając rażącą niewspółmierność kary przejawiającą się w wymierzeniu ww. kary 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, tj. kary w dolnej granicy ustawowego zagrożenia w sytuacji, gdy okoliczności sprawy, zwłaszcza rozmiar szkody, którą zamierzał wyrządzić, jego motywacja, a także zachowanie się po popełnieniu czynu zabronionego wskazywały, że kara w takim wymiarze nie odniesie skutku zarówno w zakresie prewencji indywidualnej jak i generalnej. W konsekwencji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w jego pkt 1 poprzez wymierzenie P. M. kary 2 lat pozbawienia wolności oraz grzywny w wymiarze 200 stawek po 50 zł, a tym samym wyeliminowanie rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 2, dotyczącego warunkowego zawieszenia wykonania kary.

Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 19 lipca 2022 r., sygn. akt II AKa 36/22 zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że orzeczoną w pkt 1 karę pozbawienia wolności podwyższył do 1 roku i 8 miesięcy oraz uchylił rozstrzygnięcie zawarte w jego pkt 2. W pozostałej części zaskarżone orzeczenie

utrzymał w mocy, zwalniając P. M. od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Od powyższego wyroku sądu drugiej instancji kasację wywiódł obrońca skazanego, podnosząc w niej zarzuty rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia przepisów:

- 1.prawa materialnego, tj. art. 53 § 1 k.k., polegającego na jego niewłaściwym zastosowaniu poprzez pominięcie przy wymiarze kary baczenia by jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy oskarżonego;
- 2.prawa materialnego, tj. art. 53 § 2 k.k., polegającego na jego niewłaściwym zastosowaniu poprzez pominięcie przy wymiarze kary rodzaju i rozmiaru ujemnych następstw przestępstwa, właściwości i warunków osobistych sprawcy, sposobu życia przed popełnieniem przestępstwa i zachowanie się po jego popełnieniu;
- 3.prawa procesowego, tj. art. 457 § 3 k.p.k., polegającego na niepełnym sporządzeniu uzasadnienia w postaci braku wskazania w uzasadnieniu dyrektyw wymiaru kary, o których mowa w zarzutach pkt 1 i 2 kasacji.

W świetle tak sformułowanych zarzutów obrońca skazanego wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Łodzi do ponownego rozpoznania. Złożona kasacja zawierała również wniosek w trybie art. 532 § 1 k.p.k. o wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia.

Prokurator Prokuratury Rejonowej w Kaliszu w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k., co upoważniało do jej oddalenia na posiedzeniu.

Na wstępie godzi się przypomnieć, że zgodnie z art. 523 § 1 k.p.k. ten nadzwyczajny środek zaskarżenia może być wniesiony wyłącznie z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeśli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Nadto, kasacja nie może być wniesiona wyłącznie z powodu niewspółmierności kary. Zatem aby zarzut kasacyjny oparty na naruszeniu prawa innym niż bezwzględna przyczyna odwoławcza uznać za skuteczny i trafny, należy wykazać nie tylko, że naruszenie to było „rażące”, lecz także, że mogło mieć istotny wpływ na treść wydanego przez

sąd odwoławczy orzeczenia. Obowiązek wykazania tych okoliczności spoczywa na wnoszącym kasację. „Rażące” naruszenie to takie, które ma charakter wyraźny, niewątpliwy, dający się łatwo stwierdzić, jak również, gdy ciężar gatunkowy zaistniałego uchybienia ma charakter istotny (zob. postanowienie SN z dnia 13 października 2021 r., V KK 432/21, LEX nr 3335492). O istotnym zaś wpływie uchybienia na treść zaskarżonego orzeczenia można mówić jedynie wtedy, gdy możliwe jest wykazanie, że kwestionowane rozstrzygnięcie byłoby w istotny sposób odmienne od tego, które w sprawie zapadło (zob. postanowienie SN z dnia 28 października 2021 r., IV KK 435/21, LEX nr 3333497; postanowienie SN z dnia 28 czerwca 2019 r., V KK 124/19, LEX nr 2688431; postanowienie SN z dnia 19 grudnia 2018 r., II KK 460/18, LEX nr 2626366; postanowienie SN z dnia 21 września 2017 r., IV KK 276/17, LEX nr 2428223; postanowienie SN z dnia 18 marca 2003 r., IV KKN 332/00, LEX nr 77447). Postępowanie kasacyjne nie służy dublowaniu kontroli instancyjnej (nie jest trzecią instancją), lecz jego istotą jest wyeliminowanie z obrotu orzeczeń dotkniętych najpoważniejszymi wadami prawnymi o randze bezwzględnych przyczyn odwoławczych lub uchybień zbliżonych do nich. Z uwagi na powyższe w toku tego postępowania z założenia nie dokonuje się kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów, nie weryfikuje zasadności ustaleń faktycznych i nie bada współmierności orzeczonej kary (zob. postanowienie SN z dnia 13 maja 2014 r., IV KK 125/14, LEX nr 1463638; postanowienie SN z dnia 28 września 2022 r., IV KK 339/22, LEX nr 3490562).

Lektura treści wniesionej kasacji prowadzi tymczasem do wniosku, iż skarżący z jednej strony kwestionuje poczynione w sprawie ustalenia faktyczne, a z drugiej wymiar kary orzeczonej wobec skazanego i sposób jej wykonywania. W części uzasadnienia skargi opatrzonej nagłówkiem „Stan faktyczny sprawy”, kastor próbuje forsować subiektywną wersję zdarzeń oraz podważać wnioski wyciągnięte przez sądy obu instancji z przeprowadzonych dowodów. Taki sposób sformułowania uzasadnienia kasacji wskazuje na zamiar wywołania ponownej kontroli odwoławczej, co ze wskazanych wyżej powodów jest niedopuszczalne. Niemniej, kastorowi nie można odmówić kreatywności, albowiem co do zasady niedopuszczalny na etapie postępowania kasacyjnego zarzut rażącej niewspółmierności kary starał się ukryć pod pozorem rażącego naruszenia prawa, tj.

art. 53 § 1 i 2 k.k. Podniesione zarzuty są jednak oczywiście chybione. Przesądza o tym ugruntowane w tej kwestii orzecznictwo Sądu Najwyższego, które wyraźnie wskazuje, że z uwagi na ograniczenie zawarte w art. 523 § 1 zd. drugie k.p.k., przepis art. 53 k.k. co do zasady nie może stanowić podstawy kasacji. Podważanie ocen dokonywanych w tej sferze możliwe jest jedynie w ramach zarzutu rażącej niewspółmierności kary (*vide* art. 438 pkt 4 k.p.k.), nie zaś obrazy prawa materialnego. W skrajnych wypadkach możliwe byłoby do wyobrażenia naruszenie prawa materialnego w postaci art. 53 k.k., lecz tylko wówczas, gdyby sąd wprost zanegował zastosowanie się do dyrektyw z niego płynących, co w rozpoznawanej sprawie nie wystąpiło (zob. postanowienie SN z dnia 22 maja 2020 r., IV KK 536/19, LEX nr 3160536; postanowienie SN z dnia 8 listopada 2016 r., III KK 191/16, LEX nr 2157276; wyrok SN z dnia 11 stycznia 2018 r., III KK 232/17, LEX nr 2443496). Sąd Apelacyjny w Łodzi w części 3.1. uzasadnienia wyroku z dnia 19 lipca 2022 r., sygn. akt II AKa 36/22 wyraźnie wskazał czym kierował się zmieniając orzeczenie sądu *meriti* w kwestii wymiaru kary. Z treści uzasadnia wynika, że sąd *ad quem* wziął pod uwagę granice ustawowego zagrożenia zarzucanego czynu, wartość przedmiotu przestępstwa, opinię o P. M. z miejsca jego zamieszkania, stopień winy (co przeczy wprost zarzutowi z pkt 1 kasacji) i społecznej szkodliwości czynu, cele zapobiegawcze oraz wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Uwzględniono również okoliczność, że P. M. nie był uprzednio karany. Eksponowane w kasacji zachowanie skazanego po popełnieniu przestępstwa trudno uznać za dobrowolne i szczere w świetle ustaleń poczynionych na etapie pierwszoinstancyjnym. Z uwagi na zaostrenie przez sąd odwoławczy kary pozbawienia wolności do 1 roku i 8 miesięcy, słusznym było uchylenie rozstrzygnięcia zawartego w pkt 2 wyroku sądu *a quo*, albowiem zgodnie z treścią art. 69 § 1 k.k. instytucja warunkowego zawieszania wykonania kary pozbawienia wolności może być zastosowana w sytuacji, gdy orzeczona kara tego rodzaju nie przekracza roku.

W tym miejscu należy przejść do trzeciego z podniesionych z zarzutów, w którym skarżący kwestionuje ogólnikowe odniesienie się do dyrektyw wymiaru kary określonych w art. 53 § 1 i 2 k.k., co w jego ocenie skutkowało rażącym

naruszeniem przepisów postępowania w postaci art. 457 § 3 k.p.k., polegającym na niepełnym sporządzeniu uzasadnienia w postaci braku wskazania w uzasadnieniu dyrektyw wymiaru kary. Zarzut ten jest oczywiście bezzasadny, albowiem do obrazu art. 457 § 3 k.p.k. konieczne jest wykazanie, że przy dokonywaniu kontroli odwoławczej uchybienie zaistniało w rzeczywistości, a nadto opisanie na czym ono polegało i dlaczego stanowi tak rażące naruszenie przepisów, że można je przyrównywać w swych skutkach do uchybienia w postaci bezwzględnej przyczyny odwoławczej. Zauważyć należy, że stopień szczegółowości rozważań sądu odwoławczego, w wykonaniu jego obowiązku wynikającego z art. 457 § 3 k.p.k., uzależniony jest od jakości argumentacji zawartej zarówno w uzasadnieniu wyroku sądu pierwszej instancji, jak i we wniesionym środku odwoławczym i w zależności od *meritum* sprawy może przybrać formę bardziej lub mniej rozbudowanego wyводу. Zarzut przedstawiony w apelacji prokuratora uzasadniony został lakonicznie, niemniej jawił się jako słuszny, co znalazło odzwierciedlenie w orzeczeniu sądu odwoławczego. O ile wyjaśnienie motywów powziętego rozstrzygnięcia przez sąd *ad quem* mogłoby być pełniejsze, o tyle nie można zapominać o tym, że zgodnie z art. 537a k.p.k. nie można uchylić wyroku sądu odwoławczego z powodu niedostatków jego uzasadnienia (nie spełnia wymogów określonych w art. 457 § 3 k.p.k.). Treść sporządzonego uzasadnienia stanowi bowiem część wtórną orzeczenia i w ocenie Sądu Najwyższego w niniejszej sprawie pozostaje bez wpływu na treść jego sentencji.

Reasumując, w toku kontroli odwoławczej w niniejszej sprawie nie doszło do rażącego naruszenia prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, w tym przepisów zawartych w art. 53 § 1 i 2 k.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. Ponadto, zaskarżony wyrok nie jest także dotknięty żadną z bezwzględnych przyczyn odwoławczych określonych w art. 439 k.p.k., co implikowało oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

W tej sytuacji bezprzedmiotowe stało się rozstrzygnięcie w zakresie wniosku o wstrzymanie wykonania zaskarżonego wyroku.

Z tych też względów, orzeczono jak w sentencji postanowienia, kosztami postępowania kasacyjnego obciążając skazanego P. M., zgodnie z art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

at